

10116 253

BOUWEN MET

vakblad over staal en staalconstructies

STAAL

Nationale
Staalprijs
2016

KIES OOK VOOR DE SNELSTE LEVERTIJD VAN VERZINKEN EN COATEN

Zoals u ongetwijfeld weet, moet u voor vakkundig thermisch verzinken en poedercoaten bij Rotocoat zijn. Ook voor de combinatie van verzinken met natlaksystemen kunt u bij ons terecht. Natuurlijk weet u ook dat u van Rotocoat een hoge kwaliteit mag verwachten.

Wat u misschien nog niet weet is dat Rotocoat u ook de snelste levertijd biedt. Dit doen wij door middel van:

- one-stop-shopping
- automatische orderverwerking
- eigen transportdienst
- één aanspreekpunt

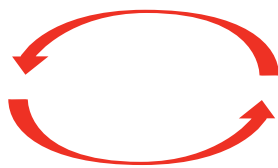
Bent u op zoek naar duurzame oppervlaktebehandeling met de snelste levertijd? Kies dan voor Rotocoat!

ROTOCOATEN LEKKER SNEL

ROTOCOAT
VERZINKEN • COATEN

Next level Tekla integratie

CONSTRUSTEEL
ERP software

Tekla apps t.b.v.:

- Zaagoptimalisatie direct starten vanuit het 3D model;

- Grafisch calculeren: direct van het 3D model een calculatie maken;

- Productievoortgang visueel tonen in het 3D model;

- Werkvoorbereiding: materiaal aanvragen, bestellen en inkopen;

- Met de geavanceerde Scribing App kan een combinatie gemaakt worden van lijnen en centerpunten.

Unieke scribing mogelijkheden met o.a. centerpunten.

U kunt onze Tekla apps 30 dagen GRATIS proberen.

ERP & MRP - 3D BIM - CNC - CAD/CAM - FINANCE

WWW.CONSTRUSTEEL.COM

eigenwijze ingenieurs
uitgeslagen staalbouwers
en snuggere studenten

BIMmen

Werken met Tekla Structures

net als Oostingh
Staalbouw

Tekla Structures is BIM-ontwerpsoftware. De software onderscheidt zich in snelheid, eenvoud én nauwkeurigheid op het gebied van het modelleren en uitwerken van staal, beton en hout.

CONSTRUSOFT

Kijk op onze website www.construsoft.com voor meer informatie of bel 0316 20 00 00

PRE-FAB BRANDWEREND COATEN

VAN
MERKSTEIJN
FIRE PROTECTION

Van Merksteijn Fire Protection heeft de oplossing voor pre-fab brandwerend coaten.
Vraag uw brandwerende staalconstructie snel aan via planning@staalcoating.nl

Voor een aanvraag hebben wij nodig :

- Een stukslijst van het te behandelen staal
- Aantal minuten brandwerendheid (30, 60, 90 of 120)
- Kritieke staaltemperatuur (niet noodzakelijk, zonder houden wij de standaard veilige temperatuur aan)

Van Merksteijn Fire Protection - Heesweg 34a - 8102 HJ Raalte
Tel: +31 (0) 572 34 21 00 - info@staalcoating.nl - www.staalcoating.nl

PRIME DILLINGER HEAVY PLATES OVER 40,000 TONS OF QUALITY PLATES IN STOCK

 **ANCOFER
WALDRAM**
STEEL PLATES

Structural strength in heavy steel plates

DILLINGER

AncoferWaldram Steelplates bv is a company of Dillinger

CONSTRUCTION GRADES:

- S355J2+N, S355K2+N, S355NL, S460NL (+Z35), S355ML, S460ML
- S355G10+M, S420G2+M, S460G2+M
- S690QL1 (+Z35)

Rijkswaterstaat

T +31(0)162 49 15 00 | E sales@aws.dillinger.biz | www.ancoferwaldram.com

 nationale
STAALBOUWDAG 2016

Bezoek ons 11 oktober op stand 46

DELTABEAM

Unieke staal-betonliggers

Slanke draagstructuur ook bij hoge vloerbelastingen

180 minuten brandwerend zonder bekleding

Onderscheidend constructief ontwerpen

Inclusief engineering en detaillering

Peikko Benelux B.V.
Leemansweg 51
6827 BX Arnhem
Telefoon: +31 (0)26 384 38 66
Email: info@peikko.nl

www.peikko.nl

facebook.com/materia.nl

@materia

bezoek onze tentoonstelling

Metals on the Move

op de Nationale Staalbouwdag.
11 oktober 2016, stand 14

Metaal, geweldig hè?

Iedere dag komen er materialen op de markt die nog mooier, duurzamer en slimmer zijn dan hun voorgangers. Materia is wereldwijd hierin het leidende informatieplatform.

Wekelijks informeren we tienduizenden ontwerpers over de laatste materiaaltrends en zorgen we ervoor dat innovaties van onze partners worden voorgeschreven in markten die voor hen belangrijk zijn.

Ook Materia-partner worden? Bel 020 - 713 06 50

www.materia.nl - info@materia.nl

materia

Bouwen met Staal 253 | jaargang 49 | oktober 2016

ISSN 0166-6363.

Uitgever Marco Pauw.**Redactie** Paul van Deelen • Henk Orsel • Marco Pauw.**Redactieraad** dr.ir. R. Abspoel, TU Delft • W. Borgstein, Tata Steel • ir. M.F.I. Braem, Croes • M. Derks, Coatinc • ir. Y. van Diermen, Pieters Bouwtechniek • P. ter Haar, Zinkinfo Benelux • ir. M. Horikx, Hogeschool van Amsterdam • G.J. Kannekens, Hollandia Structures • ir. F. Maatje (voorzitter), Bouwen met Staal • ir. K. Oosterman, ZJA • ing. R. Roef, Construsoft • ing. J. Seinen, Rijkswaterstaat • mw. A. van Stiphout, Jack Muller • ing. J.G. Thibaudier MBA, SFN • ir. L.I. Vákár, Movares • ing. F.E. Vasquez, SNS • T.S. Wolvekamp MSc, BAM Infra Consult.**Redactie en administratie** Bouwen met Staal • Louis Braillelaan 80 • 2719 EK • Zoetermeer • tel. (088) 3531212 • bms@bouwenmetstaal.nl.**Advertenties** Archer Media • Postbus 19949 • 2500 CX Den Haag • tel. (070) 2629 100 • rene@archermedia.nl • www.archermedia.nl.**Vormgeving** Banee Design, Rotterdam • www.banee-design.nl.**Druk** Veldhuis Media, Raalte • www.veldhuismedia.nl.**Vrijwaring** Uitgever, redactie en samensteller(s) verklaren dat de inhoud van dit vakblad zorgvuldig en naar beste weten is samengesteld. Zij aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, als gevolg van handelingen en/of beslissingen die zijn gebaseerd op de geboden informatie.**Abonnementen 2016** Binnenland € 65; buitenland € 90; studenten € 20 (via Staalkaarhouder); losse nummers € 20 (prijzen incl. btw). Annuleren voor 2017 is mogelijk tot 1 december 2016. Een abonnement is ook verkrijgbaar als onderdeel van het lidmaatschap van Bouwen met Staal. Abonnees hebben geen toegang tot de digitale versie(s) en het archief van het vakblad.**Lidmaatschap Bouwen met Staal** Het lidmaatschap geeft recht op één of meer abonnementen op het vakblad *Bouwen met Staal* en gratis deelname aan avondsessies. Als (bedrijfs)lid ontvangt u ook korting op studiedagen, excursies en op andere producten en diensten van Bouwen met Staal (zoals publicaties, cursussen, opleidingen en de Nationale Staalbouwdag). Bovendien krijgt elk lid toegang tot de digitale versie(s) van het vakblad (online en als App) en het archief (online) dat per artikel kan worden geraadpleegd via bijvoorbeeld auteur, onderwerp of trefwoord.**Voor meer informatie en aanmelding(en)** www.vakbladbouwenmetstaal.nl.**Foto cover** McDonald's Coolsingel, Rotterdam (p. 42) • Ossip van Duivenbode • www.ossip.nl.**Foto p. 9** (Jeroen Wouters) Joris Den Blaauwen • www.jorisdendaauwen.nl.**Esthetiek en materiaal**

Het sleutelconcept van architecturale kwaliteit heeft twee dimensies, een esthetische en technische (Lundequist, 1992). In de strikte zin van het woord is De Nationale Staalprijs geen architectuurprijs, maar een materiaalprijs. Voor bouwtoepassingen wel te verstaan, en daarmee komt de technische dimensie toch weer in het vaarwater van de esthetische. Hoe het materiaal is ingezet en ontwerpers er in zijn geslaagd de kwaliteiten van het constructiemateriaal te benutten, prevaleert. Maar juiste toepassing kan nou juist de esthetische dimensie naar een hoger plan tillen.

Dat de materiaaltoepassing maar moeilijk is los te zien van de esthetische kwaliteit, blijkt uit nog een dimensie: de emotionele. Daarom wellicht, dat bij elke editie de emotie soms hardnekkiger is dan de ratio. Onbegrip dat men niet (eens) is genomineerd en ongelof dat een complexe opgave het soms aflegt tegen een kipsimpel concept, zijn in de wandelgangen niet zeldzaam.

Dus wordt een jury gevraagd het salomonsoordeel te vellen. De jury wordt uitgenodigd op grond van zijn deskundigheid en met klem bezworen alles opzij te zullen zetten voor zijn onafhankelijkheid. Hoe moeilijk het is dit bastion te verdedigen, blijkt elke keer weer. Het zal niet de eerste keer zijn dat een ijdel architectenbureau de prijs voortaan boycot, en een staalbouwer de directeur belt of een constructeur de hoofdredacteur aanschiet om alsnog even zijn zegje te doen.

'Zorgvuldig, fair en stimulerend', wilde jury-voorzitter Pi de Bruijn zijn bij zijn aantreden, twee jaar geleden. De voorzitter kent de gevoeligheden. Om daar in alle redelijkheid aan toe te voegen: 'Ik heb wel een mening, maar modereer liever het debat.' Debatten zijn er geweest. En na de discussies werd er gestemd. De winnaars, horen we dan vaak achteraf, zijn 'veelal unaniem' gekozen.

Dat schuurt. Was er dan geen splitszwam? Tussen het Timmerhuis, OVT Arnhem en het Nationaal Militair Museum niet? De drie tenoren in de categorie Utiliteitsbouw. De laatste lijkt overigens verdacht op Mies van de Rohe's Neue Nationalgalerie, maar akkoord, dan lopen we vast in een architectuurdebat. We gaan voor het materiaal. In Arnhem en Rotterdam hebben ze dat ook geweten. Het 'oneindig continuüm' van Ben en 'de pixelberg' van Rem waren er zonder staal nooit gekomen. En dan laten we Stadkantoor Utrecht gemakshalve buiten beschouwing.

Ook in de andere categorieën werd er gestreden. Als ontwerpers de grenzen opzoeken, een zuivere opzet vinden, het materiaal uitnuttend en (vrij naar Michelangelo) 'schoonheid laten ontstaan door de zuivering van overvloedigheden', hadden we dan niet de Canopies in Rotterdam of de Nieuwe Heemstederbrug op het podium willen zien? En dienen we niet ook een buiging te maken voor de 3D-geprinte knoop van Arup, dat (aardje naar z'n vaartje) de onderzoekende ontwerphouding van de constructeur ten dienst stelt aan het slaan van een brug tussen esthetiek en materiaal?

De jury oordeelde anders.

Foto: Ossip van Duivenbode.

Foto: HDK.

A | UTILITEITSBOUW

- 16 Busterminal Schiphol-Noord, Amsterdam | **Nominatie NSD**
- 17 Overkapping busstation IJsei, Amsterdam | **Nominatie**
- 18 G-Star RAW hoofdkantoor, Amsterdam
- 18 Transformatie Gravenstraat/Nieuwendijk, Amsterdam
- 19 Noorderparkbad, Amsterdam
- 19 Entreegebouw Van Gogh Museum, Amsterdam
- 20 Transformatie hotel De Hallen, Amsterdam
- 20 Woonwarenhuis Loods 5, Amersfoort
- 21 Uitbreiding brasserie De Boerderij, Arnhem
- 22 Paviljoen Stadsblokkenwerf, Arnhem | **Nominatie NSD**
- 23 Stationsgebouw OV Terminal Arnhem, Arnhem
- 24 Bioscoop Pathé CS Oost, Arnhem
- 24 Schoolgebouw Focus Beroepsacademie, Barendrecht
- 25 Schoolgebouw Meester Eeuwoutschool en Geuzenschip, Brielle
- 26 Kantoorgebouw Leefmilieu Brussel, Brussel
- 27 Sportgebouw CVV Zwervers, Capelle aan den IJssel
- 28 Stads kantoor en stationshal Delft, Delft
- 29 Transformatie Creatief Cluster, Delft
- 29 Transformatie Sheddakencomplex Paleis kwartier, Den Bosch
- 30 Marktkramen Haagse Markt, Den Haag
- 31 Stationsgebouw Den Haag Centraal | **Nominatie**
- 32 Atrium kantoorgebouw De Resident, Den Haag
- 33 Schouwburg De Kampanje, Den Helder
- 34 Transformatie kantoorgebouw Alliander, Duiven | **Nominatie NSD**
- 35 Bioscoop Kinopolis, Dordrecht
- 35 Kantoorgebouw Differ, Eindhoven
- 36 P+R-garage NS Station Elst, Elst
- 37 Renovatie en transformatie 't Karregat, Eindhoven
- 38 3D-dome theater Infoversum, Groningen
- 38 Museumplein Limburg Connector & Columbus, Kerkrade
- 39 KWR Watercycle Research Institute, Nieuwegein
- 40 Zwembad De Warande, Oosterhout
- 40 Uitbreiding schoolgebouw Farelcollege, Ridderkerk
- 41 Paviljoen Yourtopia, Rotterdam

- 42 McDonald's Coolingsingel, Rotterdam
- 44 Woonwerkcomplex Timmerhuis, Rotterdam | **Nominatie**
- 45 P+R Kralingse Zoom, Rotterdam
- 46 Nationaal Militair Museum, Soesterberg | **Winnaar**
- 48 Nieuwe Verkeersleidingspost Utrecht, Utrecht
- 48 Stads kantoor Utrecht, Utrecht
- 49 Tankstation Texaco Leidsche Rijn, Utrecht
- 49 Bioscoop Cinemec Utrecht, Utrecht
- 50 Transformatie genieloods Fort Vijfhuizen, Vijfhuizen
- 51 Sportcentrum Zaanstad-Zuid, Zaandam
- 51 Sport- en cultuurcentrum Het Anker, Zwolle

B | INDUSTRIEBOUW

- 54 Bedrijfsgebouw groothandel Hanos, Delft
- 54 Uitbreiding bedrijfsgebouw DORC 3, Zuidland
- 55 Autohotel Kempenaar, Driebergen-Rijsenburg | **Nominatie NSD**
- 56 Substations Gemini Offshore Windpark, Noordzee
- 56 Transition pieces Gemini Offshore Windpark, Noordzee
- 57 Bedrijfsgebouw Veth Propulsion, Papendrecht
- 57 Uitbreiding bedrijfsgebouw Quooker, Ridderkerk
- 58 Rioolgemaal P01, Ridderkerk
- 58 Bedrijfsgebouw Schmidt Zeevis Rotterdam, Rotterdam
- 60 Bedrijfsgebouw Fokker 7, Schiphol | **Nominatie + Winnaar NSD**
- 63 Joint Inspection Centre, Schiphol
- 64 Hoogspanningsmast Wintrack, Wateringen | **Winnaar**

C | WONINGBOUW

- 68 Dubbel woonhuis aan de Amstel, Amstelveen
- 69 Herbestemming en uitbreiding EK-huis, Den Bosch | **Eervolle vermelding**
- 70 Villa Brands, Goirle
- 71 Gevel en interieur Villa Schoorl, Schoorl
- 72 Villa Westervelden, Veldhoven
- 76 Fiets- en voetgangersbrug Victoriebrug, Alkmaar

Nationale Staalprijs 2016

Foto: ZJA

Foto: Jannes Linders

D | INFRASTRUCTUUR

- 76 Verkeersbrug Nelson Mandelabrug, Alkmaar/Heerhugowaard
- 77 Fiets- en voetgangersbrug Commandantsbrug, Amsterdam
- 77 Haven De Bakens, Amsterdam
- 78 Kunstwerken Amsterdam-Rijnkanaal Groot Onderhoud (Kargo), Amsterdam-Rijnkanaal
- 78 Fiets- en voetgangersbrug Willem III, Assen
- 79 Verkeersbrug De Blauwe Klap, Assen
- 79 Aanmeervoorzieningen Ichthys LNG Project, Blaydin Point, Darwin (AU)
- 80 Verkeersportaal Biotech Campus, Delft
- 82 Passerelle Paleisbrug, Den Bosch | **Winnaar**
- 84 Fiets- en voetgangersbrug Golvende Brug, Hoofddorp | **Nominatie**
- 85 Verkeersbrug Nieuwe Botlekbrug, Hoogvliet
- 86 Streektransferium Linielanding, Houten/Nieuwegein
- 86 Toegangspoort APM Terminals, Maasvlakte II
- 87 Fietsbrug Nieuwe Heemstederbrug, Nieuwegein | **Nominatie**
- 88 Verkeersportaal Neerbosch, Nijmegen
- 88 Fiets- en voetgangersbrug Christchurch Bridge, Reading (UK)
- 89 Fiets- en voetgangersbrug De Oversteek, Rijswijk
- 89 Passerelle Roosendaal, Roosendaal
- 90 Verkeersbrug Stolperophaalbrug, Schagen
- 90 Voetgangersbrug De Ruimte, Son
- 91 Voetgangersbrug Heidekampspark, Stein
- 92 Renovatie en nieuwbouw Galecopperbrug, Utrecht | **Nominatie**

- 102 Trap Villa in 't Gooi, Bussum
- 102 Balustrade jachthaven, Doesburg
- 103 Lichtmasten Raadhuisplein, Drachten
- 103 Reclamemast De Brainmarker, Eindhoven
- 104 Windluifel Admirant, Eindhoven
- 104 Luifel schoolgebouw Hogeschool Saxion, Enschede
- 105 Vliesgevel & trap kantoorgebouw Reijrink, Esbeek
- 105 Reclamemast Poort van Zuid-Limburg, Geleen
- 106 Passageluifel NS-station Gouda, Gouda
- 106 Balkons De Gashouders, Hilversum
- 107 Gevel Cube design museum, Kerkrade
- 108 Desert Bloom Shading Structures, Las Vegas, Nevada (VS)
- 109 Uitzichtplatform en trappartij ENCI-groeve, Maastricht
- 110 Uitkijktoren De Reuselhoeve, Moergestel
- 110 Perronkap NS-station Goffert, Nijmegen
- 111 Magneetanker bij steigerbouw, Rijkswatering | **Nominatie**
- 112 P.U.L.S., Rotterdam
- 113 Canopies Conradstraat, Rotterdam | **Nominatie**
- 114 Muziektent Springerpark, Schoonhoven
- 114 Entree en binnenbekleding DOMunder, Utrecht
- 115 Kunstwerk Folly Talk, Utrecht
- 115 Folly Villa Bakhuis, Veessen
- 116 Dreamportlane N261, Waalwijk-Tilburg
- 116 Museummeubel Typisch Zaans, Zaandam
- 117 Kunstwerken Spuimonding West, Zuidland
- 118 OV-informatiebalie

E | KARAKTERISTIEKE STALEN BOUWDELEN

- 96 Stadshoutpaviljoen Amstelpark, Amsterdam
- 96 Dak, gevel en loopbruggen The Edge, Amsterdam
- 97 3D-geprinte bouwknoop, Amsterdam | **Nominatie**
- 98 Binnenbekleding en manchetten Cuyperspassage, Amsterdam
- 98 Trap Etcetera, Amsterdam
- 99 Paviljoen de Levensboom, Amsterdam
- 100 Balkon van gevouwen staalplaat, Arnhem | **Winnaar**

De 'schaal van Möbius' voor De Nationale Staalprijs 2016 wordt gesponsord door:

JEROEN #3

Jeroen Wouters (1971) is architect/directeur van architectenburo JMW in Tilburg. In zijn column beziet hij de relaties tussen de ontwerpdisciplines en hun onderlinge werkzaamheden.

To design or not design

Tijdens mijn vakantie las ik in het autoklassiekerblad *Octane* een interessante column van Matthijs van Dijk over de ontwerpcapriolen van architecten op het gebied van autodesign. Hij fileerde het ontwerp 'Z-Car' uit 2005 van wijlen Zaha Hadid, dat hij louter als 'design' betitelde maar dan van het slechtste soort. Namelijk niet in overeenstemming zijnde met de wetten van autodesign, maar voortvloeiend uit de idealen van de architect zelf. Van Dijk, zelf bijzonder hoogleraar in Delft, zou zijn studenten er zo weer mee terug naar huis sturen. Wat ik niet wist is dat zelfs Le Corbusier een poging heeft ondernomen om een auto te ontwerpen. Voortgekomen uit de waardering voor zijn grote voorbeeld Gabriel Voisin heeft hij 'Voiture Maximum' ontworpen. Het ontwerp is in tegenstelling tot het auto-ontwerp van Buckminster Fuller niet veel verder gekomen dan de tekentafel. Het ontwerp van Buckminster Fuller, de 'Dymaxion Car', heeft zelfs nog de wereldtentoonstelling van 1933 in Chicago gehaald.

Frappante parallel tussen de interesse van architecten voor autodesign en de interesse vanuit de bouwwereld voor de auto(maak)industrie. Reeds in de afgelopen decennia, maar zeker in de afgelopen jaren vanuit de crisisperiode, is een terugkerend geluid te horen om te bouwen zoals in auto-industrie. Het bouwen in de fabriek, onder betere werkomstandigheden, met inventiever materiaalgebruik, detailleringen en productietechnieken om de efficiëntie te verhogen en de faalkosten te verlagen. Met als gevolg de gewenste repetitie, het versnellen van de bouwtijd en vergroten van de bouwcapaciteit. Voorlopig zijn de productieaantallen vergelijkbaar met carrosseriebouwers uit de jaren '60 toen Italiaanse autobouwers meer custom build maakten dan eenheidsworst.

Toch lijkt het wegwuiven van dergelijk nieuwe initiatieven in de bouwkolom verleden tijd. Ik weet het: het is niet echt nieuw. In het verleden zijn er meer initiatieven geweest om het bouwen te industrialiseren, echter zijn het nu geen roependen meer in de woestijn, maar wordt het branchebreed gedragen. Waar het voorheen sec techniek- en productiegestuurd was, is het momenteel vraaggestuurd. Uitvragen van woningcorporaties en grote woningbouwbeleggers naar geprefabriceerde bouw(methoden) zijn momenteel gemeengoed, maar zitten nog vol onwetendheid op het gebied van duurzaamheid, mogelijkheden en kosten. Daar waar bij een verhoging van de productieaantallen de kostprijs omlaag gaat, blijft dat voordeel bij prefabricage van woningen (nog) achterwege. Misschien een kwestie van tijd.

Buiten dat dergelijke nieuwe bouwmethoden interessant zijn vanuit de techniek, vormen zich ook nieuwe partijen, verhoudingen en samenwerkingen in de bouwkolom. De grote bouwers van gisteren hebben zich al gemanifesteerd op deze markt, maar veelal nog vanuit hun traditionele rol als bouwer. De volgende stap is reeds ingezet door de partijen die woningen als producten verkopen. En je ziet dan ook dat bijvoorbeeld modulebouwers, maar ook een keten als IKEA, zich in de bouwsector gaan begeven waardoor het aanbiedersveld diffuser aan het worden is en voor de leek (lees uitvrager) moeilijker te vergelijken.

Met alleen prestatiegerichte uitvragen kom je er voorlopig nog niet uit en blijft het appels met peren vergelijken. Maar ook daarvan ben ik overtuigd dat dit een kwestie van tijd is voordat deze marktpartijen een eenduidig verhaal naar buiten toe kunnen verkopen dat begrijpelijk is voor iedereen.

In deze veranderende samenstellingen in samenwerkingen is het ook voor de partners in de bouw een tijd van keuzes. Architecten die traditioneel aversie vertoonden jegens prefabricage vanwege de 'uitgeklede opdracht' zien steeds vaker kansen om hun toegevoegde waarde als ontwerper waar te maken. Als bureau zijn wij zelf inmiddels bij diverse bouwsystemen en prefabricage in projecten betrokken geweest en is de toegevoegde waarde inzetbaar gebleken indien de uitgangspunten van het bouwsysteem maar helder zijn en eigen gemaakt worden. In zowel het grootste – internationaal gezien – woonzeecontainerproject in Amsterdam tot private en sociale woningbouw in volledig geprefabriceerde systemen is de lol van het ontwerpen aanwezig. En daar zit volgens mij de crux. Als dienstverlener kun je in een nieuwe rol prachtige dingen tot stand brengen, maar dat vereist wel een open vizier naar het proces en product, over de grenzen van traditionele rolverdeling en inhoud van het werk. De kansen en de tijd staan op groen om positie te kiezen.

Voordat ik als tiener had uitgemaakt dat architect mijn roeping zou worden, heb ik serieus overwogen om autodesign te gaan studeren. Een echte opleiding was er in die tijd toen nog niet en een interne opleiding bij een autofabrikant lag in het verschiet. Gelukkig ben ik voor het fantastische vak van architect gegaan. Hoewel ik sterk mijn twijfels heb of designer geen beter woord is voor de werkzaamheden waar we ons vandaag de dag mee bezig houden. Designer in de goede zin des woord. Misschien dat het er dan toch ooit nog van gaat komen om een eigen 'voiture' te ontwerpen.

categorie A | Utiliteitsbouw

Nationaal Militair Museum

Soesterberg

‘Een dapper toonbeeld van de architectuur en de ingenieurskunsten der lage landen’

Foto: Christian Richters.

categorie B | Industriebouw

Hoogspanningsmast Wintrack

Wateringen

‘De Wintrack is een juweel binnen zijn typologie en doordacht op alle bezwaren van zijn voorgangers die al een eeuw lang zijn gemorst in ons landschap’

categorie C | Woningbouw **Eervolle vermelding**

Herbestemming en uitbreiding voormalig EK-huis

Den Bosch

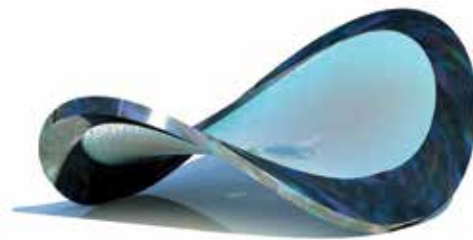
‘Deze parmantige uitbreiding is eerlijk en verschuilt zich niet als anonieme aanvulling op een traditionele woning’

Foto: Tâcheron.

Jury Arie Bergsma (TU Delft), Pi de Bruijn (architecten CIE, voorzitter), Robert Kwintenberg (Van den Brink Staalbouw), Bart van Leeuwen (Movares), René Sterken (BAM Utiliteitsbouw), Vincent Taapken (New Industry), Ad Tissink (Cobouw), Michiel Visscher (Royal HaskoningDHV)

Trofee Het beeld van de Nationale Staalprijs 2016 wordt geproduceerd door sponsor Kersten Europe uit Wansum naar ontwerp van beeldend kunstenaar Huub Rossel uit Tegelen. De schaal is een 3D-impressie van de ring van Möbius. De buitenring wordt door Kersten gebogen, waarna Rossel het staal bewerkt en het glas erin plaatst.

categorie D | Infrastructuur

Passerelle Paleisbrug

Den Bosch

‘De Paleisbrug boeit professionals én buurtbewoners’

Foto: Jannes Linders.

categorie E | Karakteristieke stalen bouwdelen

Balkon van gevouwen staalplaat

Arnhem

‘Het balkon is afgewogen, geestig, figuratief, expressief en scoort op alle criteria’

Foto: NEXIT.

Nationale Duurzaamheidsprijs Staal 2016

Bedrijfsgebouw Fokker 7

Schiphol

‘Dit project is van A tot Z bedacht en tot in detail doorontwikkeld op duurzaamheid’